

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Mandag 20. april kl. 14:15.
Møterom 546

Til stede:

Prodekan Asbjørn Strandbakken (leder)
Johan Giertsen (a)
Karl Harald Søvig (a) (vara for Bjarte Askeland)
Katrina Hames (b)
Randi Stoltz (c)
Joar Kalsås (d) (vara for Sigurd Olsen Granli)
Tone Hostvedt Aarthun (d)

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte:

Sak 80-08/09 Orienteringssaker

- 1 Protokoll fra SU 24. mars. Godkjent på sirkulasjon 27. mars. **OBS – ekstern link – må lastes ned separat.**
- 2 **Fullmaktsvedtak:**
 - JUS279* Transnational Commercial Law: Eksamensspråk. Tysk og fransk tillates i besvarelser, gjeldende for ett semester av gangen og på betingelse av at kursansvarlig tar ansvar for sensur.
- 3 JUS261-2-A Konfliktmekling I. Jfr. sak 55-08/09 3. februar 2009; SU vedtok at det skulle leveres ressursplan for emnet. [Notat](#) fra Camilla Bernt.
- 4 Utdanningsmelding H07 – V08 – H08. Endelig versjon.

C:\Documents and
Settings\jsp081\Desk

**Dobbelklikk på ikonet – dokumentet åpnes i nytt bilde. Lukkes på vanlig måte.
Må skrives ut separat.**

Sak 81-08/09 Saker til drøftelse/høring/uttalelse

- 1 **SU uttaler**

Kontroll av pliktig oppmøte. Henvendelse fra student.

Det går melding til storgruppeledere om å styrke kontrollen av studentenes oppmøte. Meldingen legges også i MiSide.

Tiltak:

 - Oppmøtelister signeres (ikke bare avkryssing) i første time
 - Opprop i overensstemmelse med listen i andre time
 - Storgruppeleder foretar stikkprøvekontroll med å telle deltakerne og sammenholde med antall signaturer på listen
 - Tomme signaturfelter skraveres etter hvert møte

Vedtakssaker

- Sak 82-08/09 JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Midler til oversettelse fra svensk. [Notat](#) fra kursansvarlig.

Vedtak Søknaden avslås.

 - Det er ikke urimelig å kreve at studentene er i stand til å lese andre skandinaviske språk
 - Dette er ikke et tiltak fakultetet ønsker å prioritere i ressursdisponeringen
 - Studentene får henvisning til online ordbøker
- Sak 83-08/09 JUS276-2-A Human Rights Law. Endring i emnebeskrivelse. [Notat](#) fra kursansvarlig.

Vedtak Emnebeskrivelsen for JUS276-2-A Human Rights Law endres som foreslått.

- Sak 84-08/09** JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Tillegg til emnebeskrivelse. Øvre ordgrense og redaksjonell endring av litteraturliste. [Notat](#) fra kursansvarlig.
- Vedtak** Endringer i emnebeskrivelse for JUS134 Rettshistorie og komparativ rett vedtas som foreslått.
-
- Sak 85-08/09** Endringer i emnebeskrivelser og i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen som følge av endringer i Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen. [Notat](#) fra administrasjonen.
- Vedtak** Endring i emnebeskrivelser og i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen vedtas som foreslått

Asbjørn Strandbakken
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

JUS261-2-A Konfliktmekling I – Ressursplan

Fra: Agnes Camilla Bernt

Sendt: 14. april 2009 17:38

Til: Bitten Lunde; Johanne Spjelkavik

Emne: Oversikt over undervisning i konfliktmekling I

Vedlegg: Oversikt over underv. ved Solfrid og Camilla KM I våren 2009.doc

[...]

Johanne,

Jeg ser at det følger av Studieutvalgets vedtak at dere skal ha en ressursplan for kurset, og dokumentet vedlagt kan tjene som dette.

Oversikten jeg har sendt dere har oversikt fra dag til dag hvor mange timer Solfrid Mykland og jeg har undervist, enten i form av forelesninger eller deltakelse som lærer under rollespill (det skal være 2 lærere ved slike, i praksis Vindeløv pluss en til, jf. SU-vedtak). Til slutt er det summert hvor mange timer vår undervisningsinnsats utgjør, medregnet faktor. Jeg vil tro at fremtidig undervisning vil ha omtrent samme fordeling mellom rollespill og forelesninger, kun med mindre justeringer basert på erfaringer.

Har dere spørsmål, så gi en lyd.

[...]

Camilla

Oversikt over undervisning i Konfliktmekling I utover Vibeke Vindeløvs undervisningsinnsats våren 2009-04-14

Mandag 30/3:

Solfrid Mykland (SM):

- Info om kurset
- Oversikt over mekling i Norge
- ➔ 1 time forelesning (faktor 5) = 5 timer utbetalt

Camilla Bernt (CB):

- Forholdet mellom mekling og andre konfliktløsningsmetoder
- ➔ 1 time forelesning (faktor 5) = 5 timer godskrevet

Tirsdag 31/3:

Oil Prizing Exercise, forutsatt 3 lærere:

CB:

- 3 timer rollespill (faktor 3) = 9 t godskrevet

SM:

- 3 timer rollespill + 1 time debrief (faktor 3) = 12 t godskrevet

Onsdag 1/4:

CB:

- 2 timer rollespill ("Den 'lånte' sykkel") inkl. debrief (faktor 3) = 6 timer godskrevet

Torsdag 2/4:

CB:

- Mekling i konfliktråd
- ➔ 1 time forelesning (faktor 5) = 5 timer godskrevet
- Rettsmeklingsordningen i Norge
- ➔ 1 time forelesning (faktor 5) = 5 timer godskrevet

Fredag 3/4:

CB:

- 2 timer rollespill (rettsmeklingsrollespillet "Kjellerleiligheten") inkl. debrief (faktor 3) = 6 timer godskrevet

SM:

- Erfaringer fra rettsmekling i Norge
- ➔ 1 time forelesning (faktor) = 5 timer godskrevet

Totalt pr. person:

Solfrid Mykland:

Forelesningstimer (medregnet forberedelsesfaktor): 10 timer

Rollespilltimer (medregnet forberedelsesfaktor): 12 timer

Totalt til utbetaling: 22 timer

Camilla Bernt:

Forelesningstimer (medregnet forberedelsesfaktor): 15 timer

Rollespilltimer (medregnet forberedelsesfaktor): 21 timer

Totalt til føring i undervisningsregnskapet: 36 timer

[Tilbake til sakslisten](#)

Kontroll av pliktig oppmøte – henvendelse fra Student

[Administrativt ansvarlig for tredje studieår mottok denne henvendelsen pr mail i slutten av mars.]

Hei

Lurer på når det gjelder obligatorisk deltakelse på storgrupper. Er det slik at man kan få andre til å signere for seg når man ikke kan møte opp selv?? Det er i såfall slik jeg opplever ved at andre elever i min storgruppe har fortalt om at slike situasjoner har oppstått normalt. Det gjelder f.eks. i NIRI da en medelev i min gruppe har fått ei annen til å signere for seg fordi hun har for mye fravær allerede og kan i tillegg ikke møte opp i et av de siste storgruppetimene.

Om det ikke er tillatt slik, synes jeg dere burde være mer fokusert på sånne saker, og f.eks. sette opp tiltak som kan sjekke opp underskrift på hvert enkelte storgruppelister selv om det kan kreve litt ressurser. Men dette er også for at det skal være mest rettferdig overfor alle sammen.

Med vennlig hilsen
xxx

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett – oversettelse fra svensk

Studieutvalet
Det juridiske fakultet, UiB
Bergen

Jørn Øyrehagen Sunde
Det juridiske fakultet, UiB
Postboks 7800
5020 Bergen
jorn.sunde@jur.uib.no

Bergen 03.04.09

Ein del av boka "Komparativ rettskunskap" av Michael Bogdan er hovudlitteratur på JUS134: Rettshistorie og komparativ rett. Tilbakemeldingane frå studentane i fjor var at det var vanskeleg å lesa svensk. No finst det ingen god alternativ litteratur i komparativ rett på andre språk. Difor ønskjer eg saman med Johan Sandstedt å laga ei ordliste over vanskelege svenske ord. For min eigen del vil dette vera ein del av mitt virke som fagansvarleg, men eg ønskjer å be Studieutvalet om at Johan Sandstedt kan få godtskrive sitt arbeid med ei ordliste for studentane i undervisningsrekneskapen med inntil 20 timar.

Venleg helsing

Jørn Øyrehagen Sunde

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS276-2-A Human Rights Law – endring i emnebeskrivelse

Fra: Henriette Sinding Aasen

Sendt: 24. mars 2009 16:02

Til: Johanne Spjelkavik

Emne: Human rights law

Hei Johanne,

Pga min forskningsfri til høsten får vi avlyse student presentations og bare kjøre forelesninger og skole-eksamen.

mvh

Henriette

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Tillegg til emnebeskrivelse

Fra: Jørn Øyrehagen Sunde
Sendt: 14. april 2009 14:00
Til: Johanne Spjelkavik

Vedlegg: Krav til godkjenning av obligatorisk arbeidsgruppeoppgåve.doc;
Litteraturliste JUS134 2009.doc

God ettermiddag,

Eg sender til orientering for SU

1) Litteraturlista for JUS134. Det er gjort ei endring i den gjennom at artikkelen til Dag Michalsen i "Rendezvous of European Legal Cultures" er tatt ut av pensum sidan den ikkje vart ferdig innan kompendiet gjekk i trykken. Vidare er sidetalet på dei andre artiklane henta frå "Rendezvous". Det er dermed og den samla sidetalet på pensum, som no er justert ned frå 450 sider til 445.

2) Krava til obligatorisek oppgåver. Her er det lagt til at oppgåvene ikkje skal vera lenger enn 1500 ord.

Ha ein god dag!

Jørn

Professor dr. juris
Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen
Faculty of Law, the University of Bergen

Professor 2
Centre for Medieval Studies, the University of Bergen

Krav til godkjenning av obligatorisk arbeidsgruppeoppgåve, og kommentarar til oppgåva, i JUS134: Rettshistorie og komparativ rett

Kvar student skal i løpet av JUS134: Rettshistorie og komparativ rett levera 3 obligatoriske arbeidsgruppeoppgåver til godkjenning. Følgjande krav må vera innfridd for at oppgåvene skal verta godkjent:

- Oppgåva må vera på minst 700 og maksimum 1500 ord.
- Oppgåva skal vera eit svar på spørsmålet i den grad at oppgåve ville ha vore kvalifisert til ståkarakter på eksamen.
- Oppgåva skal vera ein ferdig tekst, og ikkje ei samling stikkord eller ufullstendige setningar.

Kvar student skal i løpet av JUS134: Rettshistorie og komparativ rett kommentera 2 x 3 arbeidsgruppeoppgåver skrivne av andre medlemmar av arbeidsgruppa. Følgjande krav må vera innfridd for at kommenteringa skal verta godkjent:

- Dei samla kommentarane til kvar av dei 6 oppgåvene skal innehalda minst 4 substansielle kommentarar. Med ein substansiell kommentar vert det forstått kommentarar som drøftar innhald og/eller framstilling med fullstendige setningar, og som er eigna til å gje rettleiing.

Dersom storgruppeleiar er i tvil om krava til arbeidsgruppeoppgåve eller kommentarar er oppfylt, skal vedkomande oversenda materialet til den fagansvarlege som skal treffa skriftleg grunngjeve vedtak. Den aktuelle student vil deretter verta kontakta av den administrativt ansvarlege for 3. studieåret før neste storgruppesamling, som opplyser om vedtaket. Det skriftlege vedtaket skal deretter tilgjengeleg for studenten ved personleg overlevering, som veldegg til skjermbrev, eller ved postsending.

Litteratur i Rettshistorie og komparativ rett

Innførings- og hovudlitteratur skal i seg sjølv vera tilstrekkeleg til å tileigna seg tilstrekkeleg kunnskap til å oppfylle læringsmåla.

Innføringslitteratur

Jørn Øyrehagen Sunde: *Speculum legale – rettsspegelen: Ein introduksjon til den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv* (2005)

- Del 1: Rettskultur og Rettshistorie
 - o Kapittel 1 – 6 (s. 12-36) (25 sider)

Hovudlitteratur

Jørn Øyrehagen Sunde: *Speculum legale – rettsspegelen: Ein introduksjon til den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv* (2005)

- Del 2: Den norske rettskulturen i sin fyrste fase – Framveksten av ein rettsorden
 - o Kapittel 9 (s. 46 – 52) (7 sider)
 - o Kapittel 16 – 28 (s. 81 – 169) (89 sider)
 - o Kapittel 30 (s. 173 – 174) (2 sider)
 - o Kapittel 33 – 40 (s. 197 – 244) (47 sider)
 - o Kapittel 44 – 51 (s. 269 – 327) (58 sider)
 - o Kapittel 54 (s. 341 – 343) (3 sider)

Michael Bogdan: *Komparativ rättskunskap* (2003)

- Del 1. Allmänna problem
 - o Kapittel 3 (s. 39 – 55) (17 sider)
 - o Kapittel 5 (s. 64 – 72) (9 sider)
- Del 2. De viktigaste rättssystemen
 - o Kapittel 9 – 12 (s. 91 – 172) (82 sider)

Knut Einar Skodvin, Jørn Øyrehagen Sunde (red): *Rendezvous of European Legal Cultures* (2009)

- o "Champagne at the Funeral - An Introduction to Legal Culture" (Jørn Øyrehagen Sunde) (15 sider)
- o "The Art of Internationalisation, the Art of Internationalising, and the Art of being Internationalised" (Jørn Øyrehagen Sunde) (14 sider)
- o "A little of this and a little of that - The Complexity of Legal Reception" (Eirik Holmøyvik) (14 sider)
- o "The Melting Pot or the Salad Bowl revisited - Rendezvous of Legal Cultures at the European Court of Human Rights" (Nina-Louisa Arold) (15 sider)
- o "The Melting Pot or the Salad Bowl revisited (again)" - Rendezvous of Legal Cultures at the EEC Court (Christian Franklin) (19 sider)

- o "Mixing Past and Future - The Making of a Nordic Legal Culture 1850 – 2050" (Anna Nylund) (15 sider)
- o "From Rendezvous to Relationship" (Gjermund Mathisen) (14 sider)

Den samla hovudlitteraturen er på 445 sider. Av dette er 206 sider rettshistorie, 108 sider komparativ rett, og 131 sider om rettskultur og møtet mellom rettskulturar.

Tilleggs litteratur

Tilleggs litteraturen inneheld ikkje tilleggs kunnskap som er turvande for å oppfylle læringsmåla, men er åleine eit tilbod til dei interesserte om vidare lesing.

Jørn Øyrehagen Sunde: *Speculum legale – rettsspegele: Ein introduksjon til den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv* (2005)

- Kapitel 6-8, 10-15, 23, 29-32, 41-43, 52-54

Dag Michalsen: *Rett, historie, metode* (2005)

- Kapitel 1, 4-5

Erik Anners: *Den europeiske rettens historie* (2007)

- Kapitel 1-3, 7-8, 14, 19-20

Ditlev Tamm: *Retshistorie: Danmark – Europa – globale perspektiver* (2005)

- Kapitel 1-2, 6, 9

Ole Fenger: *Lov og rett i Europas historie* (2001)

Michael Bogdan: *Komparativ rettskunnskap* (2003)

- Kapitel 1-2, 6-8, 13-15

Ole Lando: *Kort indføring i komparativ rett* (2004)

- Kapitel 1.1-1.4

K. Zweigert & H. Kötz: *An Introduction to Comparative Law* (1998)

- Kapitel B I-VI

Kompendium JUS 134: Sammenlignende rett og rettshistorie

- Artikkelen "Skoleretninger i komparativ rett", av Helge Johan Thue

The American Journal of Comparative Law, 38. volum, nr. 1. 1990

- Artikkelen "Foundations of European Legal Culture", av Franz Wieacker

Jørn Øyrehagen Sunde og Knut Einar Skodvin (red.): *Rendezvous of European Legal Cultures* (2009)

- Artikkelen "Mixing and Remixing Scots Law – An Historical Perspective on Scots Law 1100-1707", av Angelo Forte
- Artikkelen "Sámi Legal Culture – And its Place in the Norwegian (Administrative) Law", av Øyvind Ravna

Endringer i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen som følge av endringer i Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen.

- A. I Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen § 2 Definisjoner heter det om Godkjent/ikke godkjent: "Gjelder obligatoriske arbeidskrav. Obligatoriske arbeidskrav som ikke blir godkjent, kan leveres inn på ny, med mindre det er særskilt fastsatt i emnebeskrivelsen at det ikke er tillatt å levere på ny. Bestemmelsen om rett til ny innlevering gjelder ikke for krav om frammøte til undervisning."
- I vår studieordning har vi aldri hatt noen ordning for å levere inn på nytt de arbeidene som ikke godkjennes.
- Dette har flere årsaker: obligatoriske arbeidskrav leveres fram til kort før eksamen, og det vil ikke være praktisk gjennomførbart å ha ytterligere en frist for å levere. Det er grunn til å vente at en slik mulighet vil oppfattes som en senere frist for levering av besvarelse og derfor blir mye brukt. Med den store studentmengden vi har, vil det ikke være mulig å organisere retting/kommentering dersom det skal eksistere en alternativ frist for innlevering.

Det foreslås derfor at alle våre emner som har obligatoriske arbeidskrav får en tilføyelse om at underkjente arbeidskrav ikke kan leveres på nytt.

- B. I Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen § 11 andre ledd heter det: "En godkjenning av obligatoriske arbeidskrav er gyldig i to semester etter godkjenningen, med mindre studieplanen angir en annen gyldighetsperiode."

Vi har aldri operert med noen slik begrensning av godkjenningstiden for obligatoriske arbeidskrav og har heller ikke sett noen grunn til å gjøre det.

Vår ordning er slik at hvis studenten har fått kurset godkjent og deretter stryker på eksamen, er det valgfritt om han/hun vil gjenta kurset. I praksis vil det være sjelden at en eksamen består senere enn to semestre etter at kurset er godkjent. Der det likevel skjer, kan vi anta at det vil ligge særlige grunner bak, som i noen tilfeller ville ført til en dispensasjonssøknad.

Administrasjonen ser derfor ingen grunn til å innføre "holdbarhetsmerking" av våre obligatoriske arbeidskrav.

Vedtaksforslag:

1. I alle emner med obligatoriske arbeidskrav endres standardformuleringen slik – tilføyelse gjort i fet skrift:
 - 1) Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
 - 2) I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
 - 3) **Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.**
 - 4) **Kursgodkjenning foreldes ikke.**
 2. Kursbeskrivelser som har formulert obligatoriske arbeidskrav på andre måter enn ved slik standardformulering, får tilsvarende endring.
- C. I Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen § 4 andre ledd nr 2 siste punktum heter det: "Retten til å delta i obligatorisk undervisning faller bort dersom studenten trekker sin eksamensmelding i emnet."
- Det går ikke fram hvordan denne bestemmelsen tenkes å forholde seg til bestemmelsen i § 13 andre punktum: "Fakultetet kan bestemme at gyldig eksamensmelding i emnet det aktuelle semesteret er et vilkår for å få godkjent obligatoriske arbeidskrav."
- Vi har ingen slik bestemmelse pr i dag, men det anses ønskelig å innføre det. Hensynet er at eksamen skal gjennomføres samtidig med at kurset gjennomføres, jfr. både den siterte passasjen

fra § 4 og dessuten § 11 femte ledd: ”Som hovedregel skal et emne fullføres i det semesteret studenten følger undervisning i emnet i samsvar med utdanningsplanen, studieplanen eller emnebeskrivelsen.”

Denne ordningen er dessuten underbygget av de tekniske løsningene vi er underlagt: Dersom studenten har trukket sin eksamensmelding i et emne, ”fins” han eller hun ikke lenger i tilknytning til emnet, og det er ikke mulig å registrere godkjent kursgjennomføring for vedkommende student uten ved hjelp av ekstraordinære manuelle tiltak.

I tillegg kommer poenget med hvilken målgruppe undervisningen har – det er naturlig å reservere undervisningen for de studentene som skal fullføre emnet det aktuelle semesteret. Undervisning og eksamen er ikke adskilte enheter, men må sees som en integrert helhet. Kursmodellen med eksamen umiddelbart etter undervisningen er basert blant annet på denne tenkingen.

Ytterligere et moment ligger i likhetsbetraktninger: I noen kurser er det mulig å oppnå 75 % deltakelse før trekkfristen, i andre er det ikke tilfelle. Dette gjør at muligheten for godkjenning uten eksamensmelding, vil opptre tilfeldig etter hvor lange kursene er, og hvordan de obligatoriske arbeidskravene er fordelt i kurset.

Et siste moment ligger i gjentaksmulighetene: Vi ser at studenter gjennomfører kurs for å ha eksamensretten i orden, men unnlater å gå opp til eksamen fordi de i stedet leser til frivillig gjentak av en annen eksamen. Deretter leser de seg opp igjen i emnet og tar eksamen neste semester – på bekostning av emnet de tar da. Dette er en fordeling av arbeidskapasitet som fakultetet ikke bør legge til rette for.

Generelt vil muligheten til å løsrive eksamen fra kursgjennomføring, medføre at den tilsiktede studiestrukturen brytes opp.

På denne bakgrunnen foreslås følgende tilføyelse i § 3-2 nr 1 i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen – foreslått endring i fet skrift:

Vedtaksforslag:

§ 3-2. Godkjenning av kurs. Obligatoriske prøver under kurset

1. Hvis ikke annet er bestemt i studieplanen, er det et vilkår for å få godkjent et kurs at studenten har deltatt i minst tre firedeler av obligatoriske arbeidskrav, og oppfylt de kravene som er fastsatt i planen for kurset når det gjelder innlevering av kursoppgaver, muntlige presentasjoner og deltaking i andre kursaktiviteter. Dette gjelder selv om manglende deltakelse skyldes hindringer som studenten ikke kan lastes for.

Det er også et vilkår for godkjenning av kurs, at studenten har gyldig eksamensmelding i emnet på eksamenstidspunktet det aktuelle semesteret.

[Tilbake til saklisten](#)